

EIROPAS PILSONŪ INICIATĪVA

Procedūras etapi

MĀCIETIES – PĀRRUNĀJIET – SAZINIETIES - LŪDZIET PADOMU

| SATURS

Pirmais līdzdalības demokrātijas pārvalstiska līmeņa instruments	3
Sagatavošana un reģistrācija	5
Paziņojumu par atbalstu vākšana	8
Iesniegšana, izskatīšana un Komisijas lēmums	11

Vai jums ir ideja par kādu jaunu ES tiesību aktu, kas, pēc jūsu domām, būtu nepieciešams?

Vai šāda tiesību akta ierosināšana ir Eiropas Komisijas kompetencē?

Organizējiet savu iniciatīvu!

1

Pirmais līdzdalības demokrātijas pārvalstiska līmeņa instruments

Eiropas pilsoņu iniciatīva ir līdzdalības demokrātijas rīks ES pilsoņu tiešai saziņai ar ES iestādēm. Eiropas pilsoņu iniciatīva ļauj ES pilsoņiem ietekmēt ES darba kārtību.

ES iedzīvotāji var aicināt Eiropas Komisiju ierosināt tiesību aktus tikai tās kompetences jomā un par jautājumiem, kuros ES var rīkoties. Pēc sekmīgas iniciatīvas Komisijai nav pienākuma ierosināt tiesību aktu; tā var nolemt veikt cita veida turpmākos pasākumus, lai sasniegtu iniciatīvas mērķus.

Turklāt, ja iniciatīvas organizatoriem izdodas savākt vienu miljonu parakstu, viņiem ir tiesības iepazīstināt Komisijas pārstāvjus ar savu priekšlikumu, tiekoties klātienē, un paskaidrot savu iniciatīvu atklātā uzklaušanās Eiropas Parlamentā, kuram jānovērtē, cik iniciatīvai ir liels politiskais atbalsts.

Neatkarīgi no Komisijas lēmuma sekmīga iniciatīva vienmēr nozīmē iespēju sākt diskusiju un atrast sabiedrotos visā Eiropā. Ja Komisija nolems ierosināt tiesību aktu, Eiropas Parlaments un ES Padome kopīgi lems par priekšlikuma pieņemšanu (vai dažos gadījumos lems tikai Padome).

Līdzīgi rīki pastāv arī valstu līmenī (piemēram, Austrijā, Itālijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Portugālē, Slovēnijā un Spānijā). Taču Eiropas pilsoņu iniciatīva ir unikāla, jo tā ir pirmais oficiālais pārvalstiskas līdzdalības rīks pasaulē. Turklāt iesniegšanai nepieciešamais minimālais parakstu skaits ir daudz mazāks nekā valsts līmenī – vajadzīgais miljons paziņojumu par atbalstu ir tikai 0,2 % no visu ES iedzīvotāju skaita.

Eiropas pilsoņu iniciatīva ļauj ES pilsoņiem līdztekus Eiropas Parlamentam un Padomei pieprasīt Komisijai, lai tā ierosina jaunus tiesību aktus.

Noteikumi par Eiropas pilsoņu iniciatīvu ir atrodami tīmeklī.

Šeit sniegts pārskats par dažādiem Eiropas pilsoņu iniciatīvas procedūras etapiem un noderīgu avotu saites, kurās atrodama sīkāka informācija.

Jauni noteikumi, sākot ar 2020. gada janvāri

Eiropas Komisija 2017. gada septembrī ierosināja būtiski pārskatīt regulējumu par Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Jauno regulu par Eiropas pilsoņu iniciatīvu pieņēma 2019. gada aprīlī, un to sāka piemērot 2020. gada janvārī.

Galvenie jaunievedumi jaunajos noteikumos:

- **pārskatīts** un organizatoriem ērtāks grafiks,
- iniciatīvu **var atbalstīt visi ES pilsoņi** neatkarīgi no viņu dzīvesvietas,
- samazināts minimālais vecums – tagad iniciatīvas var atbalstīt, sākot no **16 gadu** vecuma (ja dalībvalstis tā nolemj),
- sagatavošana → **tiešsaistes sadarbības platforma** un organizatoriem iespēja izveidot **juridisku personu**,
- reģistrācijas etaps → divu posmu procedūra, kas organizatoriem vajadzības gadījumā ļauj pārskatīt priekšlikumu,
- tiek akceptēta daļēja reģistrācija, un Eiropas Komisija nodrošina **iniciatīvas satura (tostarp tās pielikuma) bezmaksas tulkojumu** visās ES valodās,
- vākšana → **elastīgs sākuma datums** un **tikai divi iespējamie parakstu vākšanas veidi**,
- Komisijas nodrošināta **viena centralizēta vākšanas tiešsaistes sistēma** (ar iespēju organizatoriem izveidot savējo, ja viņi to vēlas, bet tikai attiecībā uz iniciatīvām, kas reģistrētas līdz **2022. gada beigām**),
- **kontaktpunkti** katrā dalībvalstī, kuri bez maksas sniedz informāciju un palīdzību organizatoru grupām,
- izskatīšanas posms → **seši mēneši**, kas ļauj atklāto uzklaušīšanu padarīt iekļaujošāku un dod vairāk laika Komisijai apspriesties ar ieinteresētajām personām un analizēt iniciatīvu.

2

Sagatavošana un reģistrācija

Sagatavošana

ES un Eiropas Komisijas kompetence

Ja ES iedzīvotājiem ir ideja par jaunu ES tiesību aktu, kas viņiem šķiet nepieciešams, nākamais solis ir noskaidrot, vai ES var rīkoties politikas jomā, uz kuru šī ideja attiecas (lauksaimniecība, izglītība, sociālā politika, vide utt.), un vai saskaņā ar Līgumu tiesību akta priekšlikuma ierosināšana attiecīgajā jomā ir Eiropas Komisijas kompetencē.

Lai iegūtu vairāk informācijas par ES kompetenci, skatiet norādījumus "Kā uzrakstīt iniciatīvu". Eiropas pilsoņu iniciatīvas foruma funkcija "Lūgt padomu" var sniegt konkrēti jums pielāgotu palīdzību iniciatīvas sagatavošanas posmā.

Organizatoru grupa

Kad ir noskaidrots, vai attiecīgā rīcība ir Komisijas kompetencē, ir jādibina organizatoru grupa, kas sāks iniciatīvu kā oficiālais organizators.

Grupā jāietilpst vismaz septiņiem ES pilsoņiem, kas ir pietiekami veci, lai varētu piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās, un dzīvo vismaz septiņās atšķirīgās ES dalībvalstīs (būtiska ir nevis viņu pilsonība, bet dzīvesvietas valsts). No viņiem tiek izraudzītas kontaktpersonas: viens pārstāvis un viens vietnieks. Viņi var būt starp tiem 7 grupas dalībniekiem, kuri dzīvo 7 dažādās valstīs, vai būt divi citi grupas dalībnieki. Attiecībā uz katru iniciatīvu

Ieteikumi

- Jums ir vispārīgi jautājumi par ES? Uz tiem atbildēs informācijas dienests "Europe Direct".
- Pirms kampaņas sākšanas rūpīgi to izplānojiet. Jo agrāk sāksiet gatavoties, jo lielākas izredzes uz sekmīgu rezultātu!
- Sāciet meklēt partnerus, kas jums var palīdzēt sākt, finansēt un popularizēt iniciatīvu. Stipras, plašas alianses ir iniciatīvas panākumu pamatā. Lai iegūtu vairāk informācijas, skatiet norādījumus "Kā meklēt partnerus" un "Kā iegūt līdzekļus".
- Izpētiet iepriekšējās un pašreizējās iniciatīvas oficiālajā reģistrā.
- Sazinieties ar Eiropas Parlamenta deputātiem, kuri ir nodarbojušies ar jautājumiem, kas tiek skarti jūsu iniciatīvā.
- Kampanai atrodiēt sabiedrībā pazīstamu "vēstnieku".

Komisija publicēs visu organizatoru grupas locekļu vārdus un uzvārdus Eiropas pilsoņu iniciatīvas oficiālajā reģistrā, kā arī kontaktpersonu e-pasta adreses.

Iniciatīvas pārvaldības nolūkos ir iespējams izveidot **juridisku personu** saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem. Lūdzot reģistrēt iniciatīvu, jāsniedz informācija par šo juridisko personu.

| Reģistrācija

Reģistrācijas veidlapas aizpildīšana

Lai reģistrētu ierosināto iniciatīvu, organizatoru grupas pārstāvim, izmantojot savu e-pasta adresi, ir jāizveido **organizatora konts** un jāaizpilda obligāti aizpildāmie lauki. Ierosinātās iniciatīvas galvenā satura garums nedrīkst pārsniegt 1200 rakstzīmes (neskaitot atstarpes). Var pievienot arī pielikumu, ne vairāk par 5000 rakstzīmēm (neskaitot atstarpes).

Apstiprināšana un publicēšana

Divu mēnešu laikā pēc lūguma un tad, ja ir ievēroti visi nosacījumi, Komisija pieņems lēmumu par ierosinātās iniciatīvas reģistrāciju. Minētajā datumā Komisija iniciatīvu publicēs reģistrā un nosūtīs organizatoriem apstiprinājumu.

Tomēr, ja iniciatīva acīmredzami neietilpst Komisijas pilnvaru jomā, lai gan visi pārējie nosacījumi ir izpildīti, Komisija informēs organizatorus **viena mēneša** laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas. Tādā gadījumā organizatori var **grozīt un atkārtoti iesniegt iniciatīvu** atbilstīgi prasībām. Organizatori savu sākotnējo iniciatīvu var arī atstāt nemainīgu vai atsaukt, bet viņiem ir jāinformē Komisija par savu izvēli **divu mēnešu** laikā pēc Komisijas novērtējuma saņemšanas. Komisija pieņem galīgo lēmumu **viena mēneša** laikā.

Komisija var nolemt iniciatīvu **reģistrēt daļēji**, ja daļa iniciatīvas, tai skaitā tās galvenie mērķi, nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt priekšlikumu par Savienības tiesību akta pieņemšanu.

Pēc tam Eiropas Komisija nodrošina iniciatīvas 1200 rakstzīmju garā apraksta un 5000 rakstzīmju garā pielikuma tulkojumus.

Vai jums vajadzīgs konkrētāks padoms? Dodieties uz Eiropas pilsoņu iniciatīvas foruma sadaļu Lūgt padomu!

Ieteikumi

- Jūsu organizatora konts jums palīdzēs iniciatīvu pārvaldīt. Tur jūs varat atrast informāciju par turpmākajiem soļiem, pārvaldīt dažādos iesniegumus un uzturēt sakarus ar Eiropas Komisiju.

Visas procedūras laikā ir regulāri jāsniedz informācija par visiem atbalsta un finansējuma avotiem, kas kampaņai sniedz vairāk nekā 500 eiro vērtu atbalstu gadā (uz vienu sponsoru).

Ja Komisija atsakās reģistrēt iniciatīvu, tā informē organizatorus par iemesliem un iespējām sūdzēties.

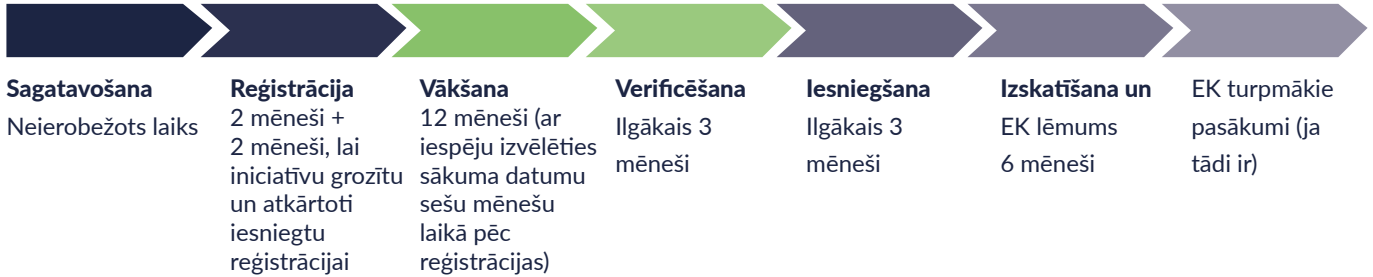

Vairāk informācijas par sagatavošanu un reģistrāciju var atrast [Eiropas pilsoņu iniciatīvas forumā](#) un [Eiropas pilsoņu iniciatīvas tīmekļa vietnē](#).

3

Paziņojumu par atbalstu vākšana

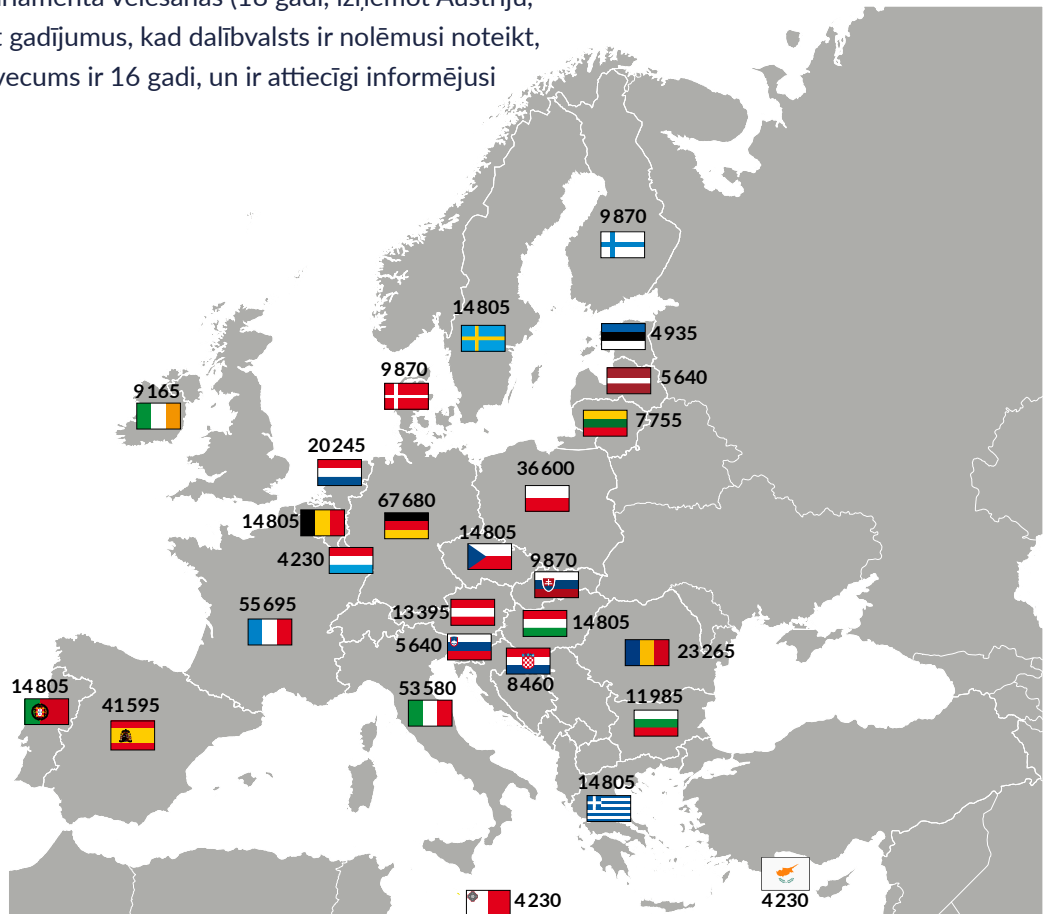

Organizatoriem ir **12 mēneši**, lai savāktu vismaz vienu miljonu paziņojumu par atbalstu, ieskaitot minimālo parakstu skaitu vismaz septiņās dalībvalstīs (sk. karti tālāk). **Organizatori var izvēlēties datumu**, no kura viņi sāks vākt paziņojumus par atbalstu ("vākšanas posms"). Šim datumam jābūt **ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc iniciatīvas reģistrācijas**, un par šo nodomu Komisiju informē vismaz 10 darbdienu pirms minētās dienas.

Paziņojumus var parakstīt tiešsaistē vai papīra formātā. Parakstītājiem jābūt **ES pilsoņiem** un jābūt **Pietiekami veciem, lai varētu balsot** Eiropas Parlamenta vēlēšanās (18 gadi, izņemot Austriju, Maltu un Grieķiju), izņemot gadījumus, kad dalībvalsts ir nolēmusi noteikt, ka parakstītāju minimālais vecums ir 16 gadi, un ir attiecīgi informējusi Komisiju.

Robežvērtība katrai valstij attiecībā uz iniciatīvām, kas reģistrētas kopš 2020. gada 1. februāra.

Plašāka informācija:
https://europa.eu/citizens-initiative/thresholds_lv

Papīra formātā paraksti jāvēc, izmantojot īpašas veidlapas, kas atbilst paraugiem Eiropas pilsoņu iniciatīvas regulas III pielikumā, un iniciatīvas saturam jāatbilst reģistrā publicētajam tekstam. Ja iniciatīva ir reģistrēta daļēji, veidlapās jāiekļauj arī reģistrācijas darbības joma, kā aprakstīts Komisijas lēmumā par reģistrāciju.

Visas procedūras laikā organizatoriem jānodrošina, ka tiek ievērots datu aizsardzības regulējums.

| Vākšanas tiešsaistes sistēma

Lai veiktu vākšanu tiešsaistē, Komisija bez maksas nodrošina **centralizētu vākšanas tiešsaistes sistēmu**.

Vairāk informācijas ir norādījumos **“Kā sagatavot un īstenot kampaņu”**

Uzmanību!

Individuālas vākšanas tiešsaistes sistēmas ir iespējamās tikai iniciatīvām, kas reģistrētas līdz 2022. gada beigām.

Lai iegūtu vairāk informācijas par vākšanas etapu, skatiet norādījumus **Kā vākt paziņojumus par atbalstu**.

Ieteikumi

- Sagatavojiet darbības un kampaņas plānu visos līmeņos: ES, valsts un vietējā līmenī.
- Skaidri aprakstiet iniciatīvas tematu un parādiet tās saikni ar reāliem gadījumiem, lai iedzīvotāji varētu ar to identificēties.
- Īstenojiet kampaņu attiecīgo valstu valodā, lai veicinātu iedzīvotāju iesaistīšanos.
- Radiet stipru saikni starp savu iniciatīvu un vietējo un nacionālo politiku; sasaistiet savu iniciatīvu ar aktuālajām politiskajām diskusijām.
- Izmantojiet personiskos kontaktus un partneru tīklus, lai paplašinātu kampaņu.
- Stipras vietējā un valsts līmeņa grupas ir iniciatīvas panākumu pamatā.
- Brīvprātīgie ir svarīgākais un efektīvākais resurss. Paļaujieties uz viņiem! Viņiem jābūt spējīgiem izskaidrot gan organizējamo iniciatīvu, gan to, kā vispār darbojas Eiropas pilsoņu iniciatīva. Lai izskaidrotu šo instrumentu un tā darbību, aicinām izmantot Eiropas Komisijas piedāvātos komunikācijas materiālus visās ES oficiālajās valodās.
- Komunicējiet! Motivējiet un uzmundriniet visus, regulāri informējot par parakstu vākšanas gaitu.
- Koncentrējiet kampaņu uz valstīm, kur attiecīgais temats ir labi zināms un populārs.
- Lai popularizētu iniciatīvu, izmantojiet sociālos medijus un citus komunikācijas rīkus. Izmantojiet presi pārdomāti!
- Sekojiet līdzi virzībai ceļā uz parakstu skaita mērķvērtībām katrā valstī.
- Vāciet parakstus uz papīra, apmeklējot festivālus un pasākumus, kuros vienuviet pulcējas daudz ļaužu. Tas ir arī labs veids, kā piesaistīt jaunus brīvprātīgos.

| Verificēšana

Kad vākšanas periods ir beidzies (pēc 12 mēnešiem vai agrāk, ja organizatori tā vēlas) un ja ir savākti vajadzīgie paziņojumi par atbalstu, organizatoriem ir **trīs mēneši** laika iesniegt paziņojumus par atbalstu pārbaudei.

Organizatoriem jālūdz sertificēt paziņojumu par atbalstu derīgumu to dalībvalstu iestādēm, kurās paziņojumi par atbalstu ir savākti.

Komisija parūpēsies par to paziņojumu par atbalstu iesniegšanu, kas savākti tiešsaistē, **izmantojot centralizēto vākšanas tiešsaistes sistēmu**.

Komisija arī darīs pieejamu **drošu datņu apmaiņas pakalpojumu**, lai paziņojumus par atbalstu nosūtītu attiecīgajām kompetentajām iestādēm dalībvalstīs. Visus paziņojumus par atbalstu (gan elektroniski vāktos, gan papīra formātā savāktu veidlapu skenētas kopijas) var šifrētā veidā augšupielādēt šajā sistēmā.

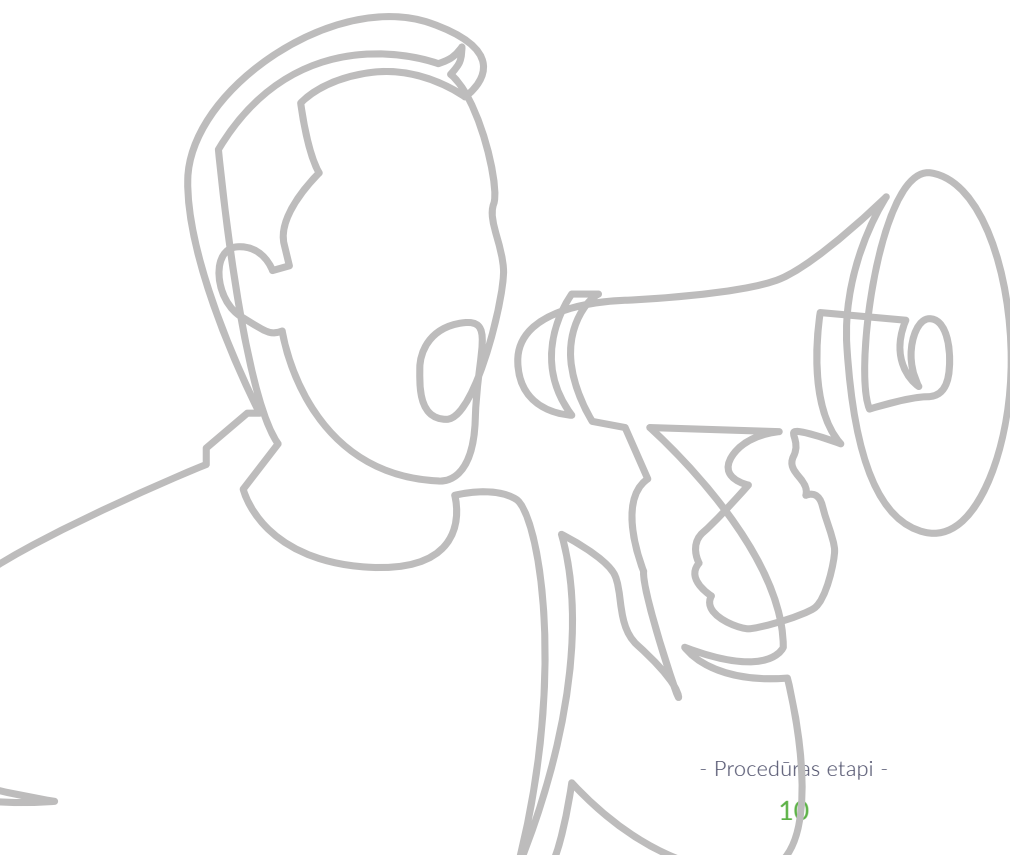
Paziņojumus par atbalstu katrai kompetentajai iestādei atbildīgajā dalībvalstī iesniedz, izmantojot regulas V pielikumā ietverto veidlapu.

Kompetentās valsts iestādes izsniegs sertifikātu **trīs mēnešu** laikā.

Ieteikumi

- Visticamāk, kompetentās valsts iestādes dažus parakstus atzīs par nederīgiem. Lai izvairītos no riska, katrā valstī savāciet papildu parakstus.

4

Iesniegšana, izskatīšana un Komisijas lēmums

Iesniegšana

Pēc pēdējā sertifikāta saņemšanas no kompetentajām valsts iestādēm organizatoriem ir **trīs mēneši** laika, lai iniciatīvu iesniegtu Eiropas Komisijai. Organizatoriem, izmantojot savu organizatora kontu, jāiesniedz īpašā veidlapa, kas noteikta VII pielikumā, kopā ar verificācijas posmā iegūto sertifikātu kopijām papīra vai elektroniskā formātā.

Izskatīšana

Publikācija un tikšanās ar Eiropas Komisiju

Kad Komisija saņem derīgu iniciatīvu, tā reģistrā publicē attiecīgu paziņojumu un nosūta iniciatīvu attiecīgajām Eiropas iestādēm un valstu parlamentiem.

Viena mēneša laikā pēc iniciatīvas iesniegšanas organizatori tiksies ar Komisijas pārstāvjiem, lai iniciatīvu izskaidrotu sīkāk.

Atklāta uzklauššana Eiropas Parlamentā

Trīs mēnešu laikā pēc iniciatīvas iesniegšanas organizatoru grupai tiks nodrošināta iespēja iepazīstināt ar iniciatīvu Eiropas Parlamenta rīkotā atklātā uzklauššanā. Eiropas Komisija piedalīsies uzklauššanā, un Eiropas Parlamentam ir jānodrošina attiecīgo publisko un privāto interešu līdzsvarota pārstāvība. Eiropas Parlamentam būtu jānovērtē, cik iniciatīvai ir liels

Ieteikumi

- Lai pārliecinoši iepazīstinātu ar iniciatīvu, izvēlieties zinošākos cilvēkus, kas tiksies ar Eiropas Komisiju un piedalīsies Eiropas Parlamenta atklātajā uzklauššanā.
- Labi sagatavojieties! Gādājiet, lai pārstāvji, iepazīstīnot ar iniciatīvu, runā pārliecinoši un skaidri.

politiskais atbalsts. Pēc atklātās uzklauššanas Eiropas Parlaments var rīkot plenārsēdes debātes un pieņemt rezolūciju, lai novērtētu, cik iniciatīvai ir liels politiskais atbalsts.

Eiropas Komisijas lēmums

Sešu mēnešu laikā pēc iniciatīvas publicēšanas un atklātās uzklauššanas Eiropas Komisija informēs par savu lēmumu paziņojumā, kurā paskaidros, vai tā plāno veikt pasākumus, kādus pasākumus tā plāno veikt un kāpēc. Paziņojumā būs noteikts arī šo darbību plānotais grafiks.

Eiropas Parlaments izvērtēs pasākumus, ko Komisija veikusi, pamatojoties uz tās paziņojumu.

Ieteikumi

- Esiet pacietīgi! Tiesību akta sagatavošana Komisijai var aizņemt daudz laika. Sekojiet tā sagatavošanas posmiem (piemēram, apspriešana, ietekmes novērtējums utt.) un turpiniet popularizēt savas idejas.
- Esiet gatavī! Komisija pastāvīgi sniedz informāciju un cik vien iespējams uztur saikni ar organizatoriem.

Citi veidi, kā ietekmēt Eiropas Savienību

Ja, izlasot šo informāciju, domājat, ka Eiropas pilsoņu iniciatīva jums nav piemērots rīks, iepazīstieties ar citiem veidiem, kā darīt savu viedokli zināmu ES līmenī.

Sniegtā informācija ir neatkarīga, un to nevar uzskatīt par Eiropas Komisijas vai kādas citas ES vai valsts iestādes viedokli. Komisija neatbild par sekām, kas var rasties, izmantojot šajā lapā iekļauto informāciju.